

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Dissertationes Juridico-Theologicæ De Jure, & Justitia

Karchne, Simon

Augustæ Vindelicorum ; [Graz], 1714

§. XIII. Ad quem spectet periculum rei venditæ ante, aut post hujus
traditionem & fructus illius?

urn:nbn:de:hbz:466:1-40013

saliter positivè cooperans combustioni, oppositum ostendimus in casu nostro.

Respondeo ad secundam, quod mortuo venditore sit restituenda Domino, est ideo, quod Emptor ne queat amplius contractum rescindere, in cuius rescissione fundatur jus Emptoris reddendi venditori, ut pretium recipiat. Petente Domino rem non tenetur eam ad ejus domum deferre, sed non impedire volentem recipere, nec occultare Lugo n 32.

Pro Reliquis Nota primò quod Judex fori externi Emptorem justè condemnet ad rem restituendam Domino non furi, huac autem, si invenitur, coget ad reddendum pretium, si non invenitur, præsumitur fraus in Emptore, qui non vult eum prodere; si prodit, & non apparet, jam casus redit, in quo Domino res restituenda est. Hinc non est paritas ad judicem fori interni, quod etiam ipse pos-

sit Emptorem adigere ad restituendum Domino; Confessarius enim nequit venditorem compellere ad pretij redditionem.

Nota secundò quod Emptor non possit vendere rem, ut pretium recipiat, est exinde, quod non Dominus nequeat justè vendere, ut recipiat pretium, è contra Emptor justè reddit rem furi propter jus eam repetendi.

Nota tertio non esse paritatem à depositario gladij Petri, cui non potest restituere sciens, quod eo abuteretur ad vulnerandum tertium; quia depositarius per non restitutionem gladij nullum, ut supponitur, patiatur damnum; Emptor autem in nostro casu patereur damnum, si depositarius prævideat se necandum, nisi reddat, potest reddere, etsi sit tertius necandus, hoc casu est instantia pro nobis & retorquetur in adversarios.

§. XIII.

*Ad quem spectet periculum rei venditæ ante, vel post
hujus traditionem, & fructus.*

238. **V**enditio secundum Juristas alia est ad corpus, sive ad speciem, alia secundum genus. Vendere rem ad corpus est idem ac apud Theologos vendere rem determinatam, sive in individuo E.g. huac equum; vendere rem secundam genus est idem, ac apud Theologos vendere rem indeterminatam, sic emere viginti mensuras vini ex cellario est emere genus, quia res Empta est indeterminata,

ta, cum non determinentur mensuræ hæ præ alijs venalibus. Genus Emptum dupliciter potest esse indeterminatum. Primò tam in se, quam in alio, ut si non tantum mensuræ vini sunt in se indeterminatæ, sed nec aliud, nempe certum, ac determinatum vas eas continens. Secundò, ut genus sit in se indeterminatum, determinatum tamen in alio, ut

emo

emo viginti mēsuras ex tali dolo, tot medias tritici ex tali acervo, &c.

Res etiam determinata ponderabilis, numerabilis, aut mensurabilis E. g. ager, dolium vini, acervus tritici, grex, &c. dupliciter potest vendi, nempe vel ad corpus, vel ad quantitatem, sive mensuram. Ad corpus venditur, quando corpus objicitur sensibus, & totum unico pretio venditur, ut hoc dolium quinquaginta florenis, ad mensuram verò, quando non venditur pretio unico, sed pro quavis mensura pretium assignatur, ut *vendo tibi acervum tritici florenis singulis pro singulis mensuris.*

In dubio an ad corpus aut ad mensuram sit res vendita, hanc ponit regulam Havnold, *tract. 10. num. 52.* nempe tunc rem esse venditam ad mensuram, quando adjecta quantitas restringit, ac taxat E. g. *vendo tibi ex tali agro decem jugera*, ex hoc dolo decem urnas, quo casu si sunt plura jugera, vel plures urnæ non censentur venditæ.

Dictum est *numero 208.* contractum Emptionis, & venditionis perfici mutuo consensu, definitur enim Emptio, quod *fit contractus consensu perfectus, & mutua prestationis, quo id agitur, ut pro certis nummis numeratis danti res tradatur*, unde quam primum præsens utriusque consensus exprimitur circa mercem, & pretium determinatur, est contractus substantialis perfectus obligans ad non recedendum, etsi nondum merx, aut pretium tradatur, sed ex tunc Emptor jus ad rem relatè ad mercem, venditor verò jus ad rem relatè ad pretium acquirit, neuter autem jus in re, seu Dominium, proinde obligatio est non realis, sed personalis utrinque:

venditor itaque manet adhuc Dominus rei venditæ etiam post perfectum substantialiter contractum, imò ut censeatur translatum Dominium, non sufficit traditio mercis, sed insuper requiritur unum ex his; nempe, vel ut Emptor pretium solverit, vel illud de præsentì offerat, vel cautionem fidejussoriam aut pignoratitiam præstet, vel venditor sequatur fidem Emptoris, id est, ei fidat, & pretium pro soluto habeat, unde traditio mercis præcedit ex intentione conditionata, si aliquid ex recensitis præstitum fuerit §. 42. *Instit. de rerum divisione*, unde si nihil horum ponitur, etsi Emptor rem alienaverit, potest eam sibi venditor vindicare, ubicumque repererit, Molin. *Disput. 338.* His prælibatis.

239. Respondeo primò ad questionem in §. positam: periculum rei venditæ post traditionem pertinere ad Emptorem, licet, hic nondum solverit, modo venditor ejus fidem sit secutus, quia ex tunc Emptor fit rei Dominus per *num. 238.*

Respondeo secundò quando merx venditur ad corpus, etiam ante traditionem regulariter jactura ejus est Emptoris, proinde debet dare pretium non minus, quam si ei tradita fuisset §. *cum autem Instit. de Empt. & vendit.* unde non est vera universaliter illa Regula, res quæ libet perit Domino suo, nempe fallit, quando aliter disponit jus prout fit hic.

Respondeo tertio, quando res vendita ad quantitatem, seu ad mensuram, vel ad pondus, vel ad numerum perit ante traditionem, venditori perit *L. quod sape §. 5. ff. de contrahenda Empt.* (nisi Emptor fuerit in mora, ne tempore constituto res sit dimensa, &c. tunc enim ip-

perit *L. lectos 12. ff. de pericul. & commodo*: quia inquit lex, ejusmodi venditio est conditionata, si res fuerit tradita, vel mensurata.

Respondeo quartò res vendita indeterminata in se, etsi sit determinata in alio specificè determinato ut vendo tibi decem urnas ex hoc vase, aut decem vasa ex hoc cellario, perit venditori *L. incendium cod. si certum petatur*: quia inquit Glossa, quod in genere debetur, perire non potest, atqui hic Emptori debetur solum genus, ergo nihil ei perit.

Notandum tamen cum *Less. lib. 2. c. 21. dub. 12.* quod licet periculum rei sic vendita quoad substantiam sit venditoris, attamen spectet ad Emptorem periculum pretij, & valoris ita, ut si hæc interea melioretur, aut deterioretur absque culpa venditoris commodum & incommodum sit Emptoris.

240. Nunc ad alteram §. quæstionem Respondeo primò fructus pendentes maturi & immaturi (nisi aliter sit conventum) sunt Emptoris, consequenter ei tradendi sunt cum re vendita v. g. vinea *L. 13. §. 10. ff. de action. Emption.* fructus enim pendentes censentur pars fundi Empti *L. 44. ff. de rei vindicat.* quæ ratio probat, etsi pretium nondum sit solutum, nec venditor ejus fidem sit secutus. Hinc

Sequitur primò si venditor fructus collegit Emptorem posse pretium detraxere juxta valorem fructuum.

Sequitur secundò si domus elocata venditur nondum finito elocationis tempore, pensio à tempore celebrati contractus currit Emptori.

Sequitur tertio generalem Regulam illam, unaquæque res fructificat Domino

suo non valere in contractu Emptionis ob specialem legis dispositionem.

Sequitur quartò si post Emptum fundum aliquid per alluvionem accessit, ad Emptoris commodum pertinere, nam & *commodum ejus esse debet, cujus periculum*: verba sunt §. *tertij Instit. de Empt. & vendit.* Ex hoc.

Sequitur quinto esse probabilior sententiam ex Juristis, & Theologis Haulnoldo *tract. 10. num. 65.* Less. Laym. contra Lugo *Disput. 26. num. 209.* ad Emptorem spectare etiam fructus natos, aut exortos post perfectum contractum nondum tamen translato Dominio nec pretio persoluto, nec habito pro soluto. Probatur primò à paritate caterorum emolumentorum, quæ accrescunt Emptori prout dictum est de alluvione, & patet in accretamento Empti equi, vituli, &c.

Secundò quia hoc est conformius juri, & rationi, nam in *L. 13. cod. de Action. Empti*, dicitur: *Fructus post perfectum jure contractum Emptoris spectare personam convenit, ad quem & functionum gravamen pertinet, venditor quoque pretium tantum, ac si mora intercessisse probetur usuris officio judicis exigere potest.* Ratio etiam est, quod eum concernant commoda rei Emptæ, quem concernit periculum, & deterioratio ejusdem, aliàs non servaretur æqualitas.

241. Objicies primò quavis res fructificat Domino suo, sed venditor est Dominus rei vendita, ergo. Secundò quia hoc ipsum satis clarè docent leges apud Molin. *Disput. 368.* Sanch. *Lib. 1. Consil. c. 7. &c.* in quibus se hi Authores fundant. Tertio inter contrahentes debet esse æqualitas, Emptor autem in casu

nostro nondum complevit contractum solvendo pretium, ergo nec hujus Dominium transtulit in venditorem, ergo nec venditor tenetur transferre Dominium fructuum in Emptorem.

Respondeo ad primum primò retorquendo, quod etiam alluvioni fundo accreta spectarent ad Dominum, proinde ad venditorem. Vide seq. quintam. Secundò etiam axioma est, quod res suo Domino pereat, & tamen in hoc casu res non perit venditori, sed Emptori, ergo huic etiam, non illi fructificat: utrumque igitur axioma, si universaliter est verum explicandum est non tantum de Domino propriè tali, scilicet naturali, sed de omni illo, cui res in specie debetur, Laym, *L. 3. tract. 4. c. 17. num. 19.* in fin. atqui Emptor est talis Dominus, ita Arnoldus Rott apud Haunold. *n. 65.* est igitur quoad hoc effectus fictione juris Dominus.

Respondeo ad secundum has leges esse usurarias. Less. *L. 2. c. 21. n. 209.* Laym. cit. Haunold. *n. 68.* volunt enim ut Emptor pro pretio non soluto solvat usuras, seu pro dilatione pretij, sed dilatio pretij est quædam mutuatio, ergo usuras exigunt titulo mutui, proinde continent palliatam usuram.

Respondeo ad tertium concessa majori, & minori nego consequentiam, quia quando res vendita est frugifera, fructus veniunt etiam in æstimationem constituto justo pretio, ergo nequeunt venditori reservari, aut loco eorum pensio accipi, pecunia autem est naturâ suâ sterilis, ideo mediâ negotiatione reportatus est fructus merè industrialis, ergo si venditor non negotietur pecuniâ, is nequit ob dilatam ejus numerationem quidquam ab Emptore petere citra usuram.

§. XIV.

De Emptione spoliiorum, & Chyrographorum, ubi de Officialibus Cassæ, Camerae aut Provinciae morosè solventibus.

242. **Q**uæres primò an licitè emi possint spolia militaria rapta incolis amicæ partis, aut vindicata à hoste eadem injustè auferente? Respondeo negativè spectato jure naturali. Affirmativè verò secundum universalem consuetudinem vim legis obtinentem Wadingus *Disp. 7. dub. 3. §. 2.* Laym, *lib. 2. tract. 3. c. 12. n. 14.* Ratio primi est, quia milites rapientes amicis non sunt Domini ra-

pinæ, quæ ratio probat etiam de receptis spolijs è manibus hostium, nam hostes spoliantes nostros amicos non acquisiverunt Dominium in spolia, ergo nec milites eadem spolia ab hoste vindicantes. Ratio secundi, quod expediat ad acuendos militum animos contra hostem ut evadant Domini receptorum è manibus etiam injusti hostis.

Nec